บทคัดย่อ

ผลกระทบของระบบบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ด้วยอิเล็กทรอนิกส์ต่อทัศนคติและบรรยากาศการเรียนรู้ของแพทย์ประจำบ้าน ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช

บทนำ

ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมามีการพัฒนาระบบบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ด้วยอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในหลายโรงพยาบาล โดยมีหลายการศึกษาสนับสนุนว่าระบบบันทึกข้อมูลนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วย ลดการใช้ทรัพยากร ในขณะเดียวกันก็มีหลายการศึกษาที่พบว่า ระบบบันทึกข้อมูลนี้มีผลกระทบกับผู้ใช้งาน คือ เพิ่มเวลาการทำงาน เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน สำหรับโรงพยาบาลศิริราชการใช้ระบบบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ด้วยอิเล็กทรอนิกส์ แทนระบบเดิม ซึ่งเป็นสิ่งใหม่สำหรับบุคลากรทุกฝ่าย ดังนั้น ผลกระทบจากการใช้ระบบบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ด้วยอิเล็กทรอนิกส์ อาจส่งผลต่อการทำงาน การเรียนรู้ และความสุขของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทัศนคติ ความสุขในการทำงาน และบรรยากาศการเรียนรู้ของแพทย์ประจำบ้าน สาขากุมารเวชศาสตร์ ต่อการใช้ระบบบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ด้วยอิเล็กทรอนิกส์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวางระหว่างปีการศึกษา 2558 และ 2559 โดยศึกษาข้อมูลในแพทย์ประบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ที่ปฏิบัติงานอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าว โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้ระบบบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ด้วยอิเล็กทรอนิกส์ แบบทดสอบความสุข HAPPINOMETER ฉบับสั้น และแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนรู้ โดยเก็บข้อมูล 2 ครั้ง ห่างกัน 9 เดือน เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลเมื่อระยะเวลาผ่านไป โดยลงข้อมูลใน SPSS เวอร์ชั่น 18 และวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบ t-test โดยค่าที่น้อยกว่า 0.05 ถือว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัย

แพทย์ประจำบ้านที่เข้าร่วมในการศึกษานี้ทั้งหมด 108 คน โดยมีจำนวน 53 คนที่มีการติดตามตอบแบบสอบถามครั้งที่ 2 เป็นเพศหญิง 90 คน (ร้อยละ 83.3) อายุเฉลี่ย 28.5 (25-31) ปี โดยพบว่า แพทย์ประจำบ้านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อระบบบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ (EMR) โดยเฉพาะเรื่องการช่วยดูแลผู้ป่วย เมื่อ

เปรียบเทียบความรู้สึกของแพทย์ประจำบ้านต่อการใช้ EMR เรื่องของการทำงานง่ายขึ้น (p=0.04) และความสุขเมื่อใช้ EMR (p=0.02) ระหว่างชั้นปี พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบความรู้สึกก่อนและหลังใช้ EMR พบว่า แพทย์ประจำบ้านมีทัศนคติที่ดีขึ้น ส่วนความสุขในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 53.57 (ค่าพิสัย 41.07-71.43) เมื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี ส่วนบรรยากาศในการเรียนรู้เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปี พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p=0.032) แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปกลับไม่พบความแตกต่างของบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญ

สรุป

แพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ EMR ส่งผลต่อการทำงาน ทำให้แพทย์ประจำบ้านบางส่วนรู้สึกไม่มีความสุขในการทำงาน EMR ไม่ช่วยให้การทำงานรวดเร็วขึ้น และยังเป็นภาระต่อการทำงานที่เพิ่มขึ้น

คำสำคัญ ระบบบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ด้วยอิเล็กทรอนิกส์, บรรยากาศการเรียนรู้, แพทย์ประจำบ้าน

กุมารเวชศาสตร์

Abstract

IMPACT OF MEDICAL RECORD SYSTEM ON ATTITUDE, AND LEARNING ENVIRONMENT OF PEDIATRIC RESIDENTS, DEPARTMENT OF PEDIATRICS, SIRIRAJ HOSPITAL

Introduction:

Electronic medical record (EMR) has been established in many hospitals for decades. Even many studies showed its benefit of the effectiveness of patient care and reduction of resource wasting, some studies revealed its negative effect in time consuming and unsatisfactory for the users. In Siriraj Hospital, EMR was set up and substituted for paper records. This new innovation will have an effect on attitude, learning climate, and work happiness of all staff.

Objective:

To study the effect of the use of EMR on attitude, work happiness, and learning environment of pediatric residents, Siriraj Hospital

Methods:

The study was a descriptive cross sectional study. All participants were pediatric residents who were training during 2015-2016 in Siriraj Hospital and willing to participate in the study. The self-administered questionnaires were used to evaluate attitude, work happiness, and learning climate. The statistical analysis was performed by using pair t-test and independent t-test.

Results:

108 pediatric residents in Siriraj hospital were participated in the study. Of those, 90 (83.3%) were female. Median age was 28.5 (range, 25-31) years. Most of participants had negative attitudes on EMR particularly quality of care. Comparing among the first-year to the third-year residents, there were statistic significant different in EMR assistance on work ($p=0.04$) and EMR satisfaction ($p=0.02$). Mean happiness scores was 53.57 (range, 41.07-71.43). However, there was no changed comparing between before and after EMR use. The difference of learning environment among residents each level represented statistic significantly. ($p=0.032$)